

JUNIOR

PKO Bank Polski

PRZYGODY

KUBY PIENIAŻKA
I ŻYRAFY LOKATKI,

CZYLI DZIECIĘCY
PRZEWODNIK PO
ŚWIECIE PIENIĘDZY

BANK

POCZTA

BANK

BANK

SZANOWNI PAŃSTWO,

z wielu badań wynika, że Polakom brakuje wiedzy na temat finansów osobistych. Jedynie część z nas systematycznie oszczędza i planuje swoje wydatki. Powszechnym usprawiedliwieniem są niskie zarobki. Innym powodem jest po prostu brak świadomości takiej potrzeby. Te dwie największe bariery sprawiają, że oszczędzanie może kojarzyć się z wyrzeczeniami i przykrym obowiązkiem, który najlepiej odłożyć na później.

Oszczędzanie to w rzeczywistości nic trudnego, wystarczy odpowiednio wcześniej się go nauczyć. Jeśli stanie się częścią codziennego życia, będzie tak samo naturalne, jak zarabianie i wydawanie pieniędzy. Dzięki tej umiejętności łatwiej potem inwestować i świadomie zarządzać swoimi finansami. Kiedy zacząć naukę? Im wcześniej, tym lepiej. Zwłaszcza, że można ją potraktować jak dobrą zabawę.

Pieniądże i oszczędzanie wcale nie są nudne i nie jest to temat, o którym należy mówić wyłącznie poważnym głosem. Mamy zatem nadzieję, że niniejsza publikacja będzie przydatną pomocą w edukacji finansowej Waszych dzieci. Zachęcamy nie tylko do czytania, ale przede wszystkim do wspólnego omawiania kolejnych rozdziałów. Oszczędzania nie da się bowiem nauczyć jedynie z książek. Mogą one pomagać, ale obok teorii musi pojawić się również praktyka. Chcielibyśmy, żebyście byli najważniejszymi przewodnikami swoich dzieci w świecie finansów. Wiedza, którą im teraz przekazacie, z całą pewnością zaprocentuje w przyszłości. Życzymy Państwu, żeby była to najwyższej oprocentowana lokata na świecie!

A ja jestem Lokatka, przyjażnię się z Kubą i Kasią. Na co dzień mieszkam w ZOO. Dziś razem z nimi wybiorę się na spacer po mieście.

Dzień dobry, jestem tatą Kuby i Kasi. Chcę pokazać Wam i moim dzieciom rzeczy, które są ważne i z którymi spotykacie się na co dzień. Dziś zaczyna się nasza podróż.

Jestem mamą Kuby i Kasi. Cieszę się że wspólnie z moimi dziećmi udajecie się w podróż, w której zdobędziecie wiele nowych i ciekawych informacji.

Witajcie, mam na imię Kuba, mam siedem lat i chcę dowiedzieć się jak najwięcej o tym, co mnie otacza. Zapraszam Was do wspólnej przygody.

Jestem Kasia, siostra Kuby. Mam już 12 lat, lubię czytać książki i dzięki temu dużo wiem. Pomagam Kubie poznać świat. Tobie także chętnie pomogę.

POZNAJMY SIĘ

DO CZEGO SŁUŻĄ PIENIĄDZE?

W sobotę Pani Pieniążek postanowiła przygotować zupę na obiad. Okazało się, że brakuje kilku składników. Poprosiła więc Tatę i Kubę, żeby poszli razem z Żyrafą Lokatką na targ po warzywa. Przed wyjściem Tata zabrał z szuflady swój portfel.

Na targu Tata i Kuba znaleźli wszystko, czego potrzebowali. Poprosili o zapakowanie zakupów. Kuba wziął od Taty jedną siatkę pełną marchewek, pietruszek i ziemniaków i już miał wracać do domu, kiedy usłyszał, jak pani ze straganu powiedziała z uśmiechem, że za warzywa należy się zapłata. Dzięki temu, że ta pani sprzedaje warzywa, ma pieniądze i może kupić ubrania, jedzenie, książki i zabawki dla swoich dzieci. Bez zapłaty nie może dać nikomu tych warzyw.

Kuba nie do końca rozumiał, o co chodzi. Lokatka wyjaśniła mu, że warzywa są potrzebne do ugotowania zupy, ale żeby je dostać, trzeba za nie zapłacić. A płacić to znaczy dać sprzedawcy pieniądze za rzeczy, które ma w swoim sklepie i których my potrzebujemy lub które chcemy mieć.

Kiedy Tata otworzył portfel, Kuba zobaczył, że w środku znajdują się papierki i metalowe kóleciska w różnych kolorach. To właśnie pieniądze. Tata podał je pani ze straganu, a ta dała mu torbę z warzywami, cebulą, buraczkami i poremi. Tym samym kupili warzywa, są już ich. A sprzedawczyni ma pieniądze, którymi za nie zapłacili.

Za pieniądze możemy kupić różne rzeczy, warzywa, owoce, ubrania czy zabawki. Każda rzecz ma swoją wartość, czyli kosztuje określoną ilość pieniędzy.

Ja chcę już niedługo kupić za pieniądze wycieczkę do moich rodzinnych ciepłych krajów. Sprawdźmy, czy mi się to uda!

Rozumiem, pieniądze służą do kupowania rzeczy. Mogę zamienić pieniądze na to, czego właśnie potrzebuję.

1

DO CZEGO SŁUŻĄ
PIENIĄDZE:

A

DO KUPOWANIA
RZECZY

B

DO ZABAWY

C

DO RYSOWANIA

2 SKĄD SIĘ WZIĘŁY PIENIĄDZE?

Wracając do domu, Kuba cały czas zastanawiał się, jak to możliwe, że całą torbę warzyw dostał za papierek i metalowy krążek. Te papierki mu się nie podobały, byli na nich jacyś starsi panowie. Nie były specjalnie kolorowe. Nie to co jego komiks o dinozaurach.

W domu Kasia wyjaśniła Kubie, że dawno, dawno temu nie było pieniędzy. Ludzie wymieniali się różnymi rzeczami, jeśli jednych mieli więcej, a innych za mało. Czasem, żeby dostać torbę warzyw, trzeba było dać ich właścicielowi buty, koszule, a nawet krowę czy dom. Ale nie było wiadomo, ile warta jest torba warzyw. Takie wymiany często nie były sprawiedliwe. Jeden dostawał

więcej, inny mniej. Trudno było też iść na targ po warzywa z krową. Nie mówiąc już o domu, którego nie da się zabrać na targ.

Dlatego ludzie zaczęli wymieniać wszystkie rzeczy na jeden rodzaj towaru. Na przykład na sól, zboże czy szklane kamyki. To były pierwsze pieniądze. Każdy już wiedział, że torbę z warzywami może dostać za dzbanek soli. A za cztery dzbanki soli dostanie krowę. To wtedy ludzie przestali się wymieniać, a zaczęli kupować i sprzedawać. Robią to do dziś. Ale nie płacą już solą, bo wymyślili lepsze sposoby.

An illustration of a boy and a girl climbing a giraffe. The boy, with orange hair, is on the left, holding a red shovel and a white shovel. The girl, with long black hair, is on the right, holding a green ladder. They are both smiling. In the background, there is a blue house with a white dog jumping out of the doorway. A speech bubble is positioned above the boy, and another is below the girl.

Pierwszymi
pieniężmi stały
się towary, których
potrzebował każdy, jak np.
sól czy zboże albo rzeczy, które
według ludzi miały jakąś wartość
jak kolorowe kamienie. Tak
właśnie zaczęło się kupowanie
i sprzedawanie. Zamknij oczy,
Kubo, i wyobraź sobie, że
żyjesz w dawnych czasach,
wiele, wiele lat temu.

Kiedyś ludzie wymieniali między
sobą różne przedmioty, nie było
pieniędzy. To było czasem trudne.
Nie było wiadomo, czy warto
wymienić dom na krowę, albo
worek ziemniaków na spodnie.

Kilka tysięcy lat temu ludzie zaczęli kupować i sprzedawać towary. Płacili jednym towarem za inny – one pełniły rolę pieniędzy. Z czasem towary, takie jak sól czy zboże, zostały zastąpione kawałkami metalu. Były one bardziej trwałe, nie niszczyły się. Były też mniejsze, można je było schować w kieszeni.

Pomysłodawcami takich pieniędzy byli starożytni ludzie mieszkający nad Morzem Śródziemnym, których nazywano Fenicjanami. Sprzedawali jedne towary, kupowali drugie, a później znów je sprzedawali w innym miejscu. Potrzebowali oni takich metalowych pieniędzy, bo dużo podróżowali.

Żeby było łatwiej dać określoną ilość metalu, ludzie zaczęli robić z niego małe kawałki lub kulki. Królowie wybijali na nich swoje imię lub podobiznę, żeby każdy wiedział, że to prawdziwe pieniądze.

To wtedy ustalono, że pieniądze można wytwarzać tylko w jednym miejscu w każdym państwie. Nie mogły

być wytwarzane przez mieszkańców w domach. Jeśli ludzie chcieli mieć pieniądze, musieli coś sprzedać, albo pracować i za pracę dostawać pieniądze.

Później zaczęto drukować pieniądze papierowe. Na nich zapisywano, ile są warte. Jeden paperek z napisem „sto” był wart tyle samo, co sto kawałków metalu. Papierowe pieniądze były lżejsze i łatwiej było nimi płacić za bardzo cenne rzeczy. Pierwsze takie papierowe pieniądze, które nazywamy „banknotami”, drukowali dawno, dawno temu Chińczycy.

Dzisiaj mamy metalowe i papierowe pieniądze, czyli monety i banknoty. Ale można też zapisać, ile mamy pieniędzy na kawałku plastikowej karty, która odczytywana jest przez komputer. Dlatego ludzie w dużych sklepach, supermarketach, mogą zapłacić za zakupy plastikową kartą. Komputer wie, czy mają dość pieniędzy na te zakupy.

Noszenie metalowych pieniędzy było wygodniejsze niż przynoszenie na targ towarów na wymianę. Już wtedy można było niestety te pieniądze zgubić.

Ludzie wymyślili pieniądze, żeby było im łatwiej kupować i sprzedawać towary. Pierwsze pieniądze to były małe kulki metalu, później nazwane monetami.

Pieniądze już dawno pozwoliły ludziom na kupowanie warzyw. Tylko kiedyś płacono kawałkami metalu. Dziś kupuje się za papierki lub okrągłe monety.

2

PO CO LUDZIE
WYMYŚLILI
PIENIĄDZE:

A

ŻEBY ŁATWIEJ
KUPOWAĆ RZECZY

B

BO POTRZEBOWALI
ICH DO ZABAWY

C

CHCIELI MIEĆ
COŚ FAJNEGO

3 JAKIE MAMY RODZAJE PIENIĘDZY?

Kuba koniecznie chciał wiedzieć, jak dziś wyglądają pieniądze. W domu tata wyjął portfel i pokazał mu różne banknoty i monety, opowiadając przy okazji ich historię.

Każdy kraj ma swoje własne pieniądze.

Polskie pieniądze nazywają się ZŁOTY. Mamy banknot 10 złotych, 20 złotych, 50 złotych, 100 złotych i nawet 200 złotych. Im wyższa liczba na banknocie, tym więcej można za niego kupić. Monety też mają wartość, ale jest ona mniejsza. Dlatego na monetach są małe cyferki – 1, 2 i 5 złotych. W naszym państwie ludzie ustalili, że 1 ZŁOTY będzie się dzielił na 100 GROSZY. To po to, wyjaśnił Tata Kubie, żeby można było zapłacić za małe rzeczy, takie jak znaczek na poczcie czy zapałki. Dlatego mamy monety groszowe: 1, 2, 5, 10, 20 i 50 groszy. Dzięki groszom można zapłacić dokładnie tyle, ile coś kosztuje. Na przykład guma do żucia – 1 zł i 20 gr. Można też dostać resztę – to te pieniądze,

które wydaje sprzedawca razem z towarem.

Banknoty i monety nazywamy GOTÓWKĄ.

Kubę interesowało też, gdzie powstają pieniądze. Tata wyjaśnił mu więc, że produkuje się je w MENNICY. Nikomu innemu nie wolno ich robić, bo będą to fałszywe, nieprawdziwe pieniądze. Za robienie fałszywych pieniędzy można trafić do więzienia.

Tata pokazał też Kubie plastikową kartę, mówiąc, że są też PIENIĄDZE ELEKTRONICZNE, które zapisane są na przykład na karcie płatniczej. Ta karta to coś w rodzaju elektronicznego portfela, w którym zapisane jest, ile mamy pieniędzy. Możemy użyć jej w sklepie, żeby zapłacić za zakupy. Nie musimy nosić ze sobą gotówki. Kiedy płacimy w sklepie, nasza plastikowa karta przenosi część naszych pieniędzy do sklepu, choć my tego nie widzimy. Taką kartę można dostać w banku, ale tego dowiemy się później.

Tylko w MENNICY produkuje się pieniądze. Nie można ich zrobić zbyt dużo. Są ludzie, którzy wiedzą, ile pieniędzy można wyprodukować i pilnują, aby nie zrobiono ich zbyt wiele, bo to byłoby dla wszystkich szkodliwe.

A jeśli chcemy pojechać na wakacje do ciepłych krajów, możemy tam zabrać polskie pieniądze?

Każdy kraj ma własne pieniądze. Kiedy jedziemy na wakacje, musimy nasze pieniądze zamienić na pieniądze innego kraju. Pieniądze zamienia się w banku albo w kantorze. Za granicą możemy zapłacić też kartą.

3

**CZY KAŻDY MOŻE SOBIE
WYPRODUKOWAĆ
PIENIĄDZE:**

A

TAK, MOŻEMY SAMI JE SOBIE
NARYSOWAĆ W DOMU

B

NIE, TO ZABRONIONE, PIENIĄDZE
PRODUKUJE SIĘ TYLKO W MENNICY

4 SKĄD RODZICE BIORĄ PIENIĄDZE?

Rodzice, żeby mieć pieniądze, pracują. Codziennie Tata i Mama wychodzą z domu, idą do pracy.

Tata Kuby chodzi do fabryki. Zajmuje się produkcją telewizorów. Codziennie składa telewizory z różnych skomplikowanych części elektronicznych. Pomagają mu jego koledzy z pracy. Dzięki temu ludzie mogą kupić w sklepie telewizory i oglądać bajki, filmy i zawody sportowe.

Za swoją pracę Tata dostaje pieniądze. Może za nie kupować jedzenie, ubrania i zabawki dla Kasi i Kuby. Może też w sklepie kupić jeden z telewizorów, które sam zbudował w fabryce.

Mama Kuby też chodzi do pracy. Jest fryzjerką. Robi najładniejsze fryzury. Jej klienci są bardzo

zadowoleni. Za to, że umyła, ostrzygła i ułożyła im włosy w ładne fryzury, też dają jej pieniądze, czyli płacą za jej pracę.

Rodzice Kuby pracują, żeby co miesiąc dostać określoną ilość pieniędzy. To ich PENSJA. Jeśli przestaną pracować, nie dostaną pieniędzy i nie można będzie nic kupić. Nie dostanie się warzyw na targu, zabawek czy ubrań.

To, czego potrzebuje rodzina Kuby, może kupić, dzięki temu, że Mama i Tata pracują. Każdy z nas, kiedy już dorośnie, powinien pracować, żeby zarabiać pieniądze.

Dorośli pracują i zarabiają pieniądze. Ty też, Kubo, będziesz pracował, kiedy dorośniesz. Na razie uczysz się i chodzisz do szkoły, żeby w przyszłości móc znaleźć dobrą pracę.

Dorośli nie bawią się już zabawkami, ale na pewno jest wiele rzeczy, które będziesz chciał kupić. Część pieniędzy powinieneś też zaoszczędzić. Im więcej oszczędzisz, tym fajniejsze rzeczy potem kupisz.

Tak, zarobię pieniądze i będę za nie kupował dużo zabawek.

4

PO CO DOROŚLI PRACUJĄ:

A

BO TO TAKA FORMA ZABAWY

B

BO DZIĘKI TEMU ZARABIAJĄ PIENIĄDZE

C

GDYŻ NIE LUBIĄ SIEDZIEĆ W DOMU

5 GDZIE „MIESZKAJA” PIENIĄDZE?

Kiedyś każdy musiał pilnować swoich pieniędzy. Żeby ich nie zgubić albo żeby nikt ich nie ukraść. Dziś najlepiej jest trzymać pieniądze w BANKU. Wystarczy otworzyć konto. Tam pieniądze są najbezpieczniejsze. Na dodatek, kiedy leżą w banku, to robi się ich coraz więcej. Mówi się, że pieniądze przybywa w banku.

W każdej chwili Mama czy Tata mogą zabrać pieniądze z banku. Bank daje im kartę płatniczą, na której jest zapisane, ile pieniędzy trzymają w banku. Karta umożliwia też robienie zakupów. W sklepie możemy zapłacić gotówką, czyli monetami lub banknotami, albo właśnie kartą płatniczą.

Kartę trzeba dać w sklepie – sprzedawca będzie wiedział, co z nią zrobić, żeby zadziałała. Kiedy w ten

sposób coś kupimy, z naszego konta w banku ubywa tyle pieniędzy, ile na to wydaliśmy. Bank wie o tym dzięki informacji, którą wysyła do niego komputer, który znajduje się w sklepie.

Bank ustawia w różnych miejscach specjalne maszyny nazywane BANKOMATAMI. Każdy, kto ma kartę płatniczą, może wziąć z bankomatu swoje pieniądze, które na co dzień leżą w banku na naszym koncie. Bankomat wydaje papierowe banknoty. Kuba myślał wcześniej, że pieniądze wychodzą ze ściany. A to właśnie bankomat oddaje pieniądze, które ktoś trzymał na swoim koncie w banku.

O nie,
Kubo. To bankomat.
Wyplaca pieniądze, jeśli
wcześniej złożyłeś je w banku.
Nie musisz jednak brać papierowych
pieniędzy z bankomatu. W sklepie
możesz zapłacić też kartą płatniczą,
którą daje ci bank.

Bank to miejsce, gdzie
najlepiej trzymać pieniądze.
Są tu bezpieczne i powoli
ich przybywa. Tak jak Tata
dostaje pieniądze za swoją
pracę, tak bank płaci mu za
to, że trzyma w nim swoje
pieniądze.

Zobaczcie, pieniądze
wychodzą ze ściany, nie
trzeba pracować, żeby je
zdobyć.

5

GDZIE NAJLEPIEJ
TRZYMAĆ PIENIĄDZE:

A

W DOMU,
W SZUFLADZIE

B

W BANKU

C

ZAKOPAĆ
W OGRODZIE

6 JAK MOŻNA PRZEKAZYWAĆ SOBIE PIENIĄDZE?

Bank przechowuje nasze pieniądze, żeby były bezpieczne, ale w każdej chwili mamy do nich dostęp. Może też, na naszą prośbę, wysłać pieniądze do każdego, kogo wskażemy.

Dawniej ludzie dawali sobie pieniądze z ręki do ręki. Tata Kubu dostałby w pracy raz w miesiącu dużo banknotów i monet, czyli GOTÓWKĘ. Ktoś mógłby mu je ukraść i to byłby duży kłopot dla całej rodziny. Dlatego coraz rzadziej tak się robi. Szef Taty Kubu nie daje mu za jego pracę pieniędzy do ręki. Po prostu wysyła je ze swojego banku do banku Taty PRZELEWEM BANKOWYM. W banku pieniądze rodziny Kubu są bezpieczne. Są tam przechowywane, a im dłużej leżą, tym jest ich więcej, bo bank płaci nam za to, że trzymamy je na naszym koncie.

Tata Kubu może część swoich pieniędzy leżących w banku przesłać do Babci Kubu, wystarczy, że powie o tym pani w banku. Może poprosić o to w oddziale banku, może też zadzwonić, albo wysłać taką prośbę przez Internet. Takie przesyłanie pieniędzy do innych nazywamy PRZELEWEM BANKOWYM. To dlatego, że pieniądze z konta jednej osoby są przelewane na konto innej osoby, jak woda z jednego wiaderka do drugiego.

Na targu klienci płacą gotówką sprzedawcom warzyw, a ci z kolei innym sprzedawcom, na przykład w sklepie z butami czy zabawkami. I tak pieniądze krążą między ludźmi. W bankach jedni ludzie robią innym przelewy bankowe i pieniądze też krążą między różnymi bankami i codziennie trafiają na konta bankowe różnych osób. Każdy wie, za co te pieniądze dostaje i od kogo, choć nawet ich nie widzi.

Czyli pieniądze ciągle płyną z jednego banku do drugiego?

Wyobraź sobie, Kubo, jak płyną pieniądze: są przelewane z jednego banku do drugiego. Zawsze ktoś na nie czeka. Dopływają na jego konto bankowe i tam sobie leżą, dopóki ich nie potrzebujemy.

Tak, Kubo. To ludzie, którzy są właścicielami tych pieniędzy, poprosili banki o przesłanie ich do kogoś innego. W ten sposób mogą zapłacić za zakupy, dostać pensję za swoją pracę, nie muszą nosić pieniędzy z miejsca na miejsce. Robią to za nich banki.

6

DO CZEGO SŁUŻY BANKOMAT:

A

DO WYPŁACANIA NASZYCH PIENIĘDZY, KTÓRE TRZYMAMY W BANKU

B

DO PRODUKOWANIA PIENIĘDZY

C

DO GRANIA W GRY KOMPUTEROWE

7 JAK OSZCZĘDZAĆ PIENIĄDZE?

Kiedyś, żeby oszczędzić odpowiednią sumę pieniędzy, ludzie trzymali je w domu. Ukrywali je, ale bali się, żeby nikt ich nie znalazł i nie zabrał, tzn. nie ukradł. Pieniądze w domu mogły się też zniszczyć, kiedy na przykład wylała się na nie woda. Dziś oszczędzanie jest dużo łatwiejsze. Pomagają w tym banki.

Kiedy chcemy kupić coś, co dużo kosztuje, musimy regularnie odkładać pewną sumę pieniędzy. Jeśli Kuba będzie chciał kupić zabawkę, na przykład supersamochód na baterię, który kosztuje 50 złotych, musi oszczędzać. Jeśli uda mu się w każdym miesiącu odłożyć 10 złotych, za 5 miesięcy kupi samochód.

Odkładając pieniądze w banku, możemy oszczędzić więcej. To dlatego, że bank zapłaci nam za to, że

trzymamy w nim pieniądze. Kiedy nasze pieniądze oddamy do banku na kilka miesięcy, będziemy mogli wyjąć ich troszkę więcej, niż włożyliśmy.

Ale oszczędzać można też w inny sposób. Można mniej wydawać na różne rzeczy. Co miesiąc rodzice Kuby muszą zapłacić za wodę, za światło, za gaz. Im więcej zużywają, tym więcej będą musieli zapłacić. Tak więc, jeśli będziemy zakręcać dobrze kran po umyciu rąk i gasić światło przy wyjściu z pokoju, mniej zapłacimy za wodę i światło. Będziemy mogli odłożyć więcej pieniędzy w banku. Szybciej odłożymy na samochód na baterię.

Kubo, zapytaj Mamę, czy może odkładać dla ciebie pieniądze na swoim KONCIE OSZCZĘDNOŚCIOWYM. One co miesiąc w banku trochę urosną. Dzięki temu szybciej odłożysz na samochód.

W banku można też założyć LOKATĘ. Dzięki temu pieniądze urosną jeszcze szybciej, tak jak moja szyja! Im dłużej trzymasz pieniądze na lokacie, tym więcej dostaniesz ich z powrotem. Ja dzięki oszczędzaniu będę mogła pojechać na wymarzone wakacje do ciepłych krajów.

Chciałbym kupić ten samochód, on kosztuje 50 złotych, nie mam tyle. Mama powiedziała mi, że może co miesiąc odłożyć dla mnie 10 złotych do skarbonki.

7

GDZIE NAJLEPIEJ
OSZCZĘDZAĆ PIENIĄDZE:

A

TRZYMAĆ JE
W KIESZENI

B

SCHOWAĆ TAK, ŻEBY NIKT
NIE MÓGŁ ICH ZNALEZĆ

C

TRZYMAĆ JE W BANKU
NA LOKACIE

8

JAK MĄDRZE WYDAWAĆ PIENIĄDZE?

Każdy z nas może kupić różne towary za pieniądze. Im więcej mamy pieniędzy, tym więcej rzeczy możemy kupić. Czasami te fajne rzeczy są droższe, czyli trzeba mieć więcej pieniędzy, żeby je kupić. Żeby zbierać więcej pieniędzy, nie można ich wydawać, albo trzeba więcej pracować.

Kiedy Kasia idzie do sklepu papierniczego i ma ze sobą 10 złotych, może kupić za nie 5 zeszytów, bo każdy kosztuje 2 złote. Kasia za swoje 10 złotych zamiast 5 zeszytów może też kupić pudełko kredy do rysowania. Ale nie będzie miała już wtedy więcej pieniędzy na zeszyty.

Kasia chciałaby kupić sobie piękny piórnik. On kosztuje aż 50 złotych. To znaczy, że Kasia nie może kupić kredy ani zeszytów, musi odłożyć swoje

10 złotych i zbierać jeszcze 40 złotych. Czasem warto poczekać i odłożyć pieniądze, które mamy, żeby kupić coś fajniejszego. Pieniądze możemy oczywiście odłożyć w banku.

Czy Kasia potrzebuje nowego piórnika, który dużo kosztuje? Może lepiej kupić zeszyty albo kredę? Każda rzecz, którą chcemy kupić, ma swoją cenę. Jedna kosztuje mniej, inna więcej. 10 złotych to mniej niż 50 złotych.

Kupowanie to przyjemna rzecz, ale zanim Mama i Tata będą mogli nam coś kupić, najpierw muszą zarobić pieniądze. Czasem, żeby kupić coś większego i droższego, na przykład nowy telewizor albo kuchenkę, muszą odkładać pieniądze przez kilka miesięcy.

Piórnik jest dużo droższy niż zeszyt. To, że coś jest droższe, oznacza, że trzeba za to zapłacić więcej pieniędzy.

Bardzo dobry pomysł, Kubo. Nauczę cię, jak oszczędzać pieniądze.

Czy 10 złotych to mniej niż 50 złotych? Za 10 złotych mogę kupić aż 5 zeszytów, a za 50 złotych tylko jeden piórnik!

Więc jak Kasia chce kupić piórnik, musi jeszcze poczekać i nie wydawać swoich pieniędzy, aż uzbiera 50 złotych? Ja też będę odkładała, żeby kupić wymarzoną zabawkę.

8

**KTÓRA Z PONIŻSZYCH
RZECZY JEST
NAJDROŻSZA:**

A

SAMOCHÓD NA
BATERIĘ ZA 50
ZŁOTYCH

B

GUMA DO ŻUCIA
ZA 2 ZŁOTE

C

ZESTAW KREDEK
DO RYSOWANIA
ZA 20 ZŁOTYCH

9 WARTO INNYM POMAGAĆ OSZCZĘDZAĆ

Każdy, kto pracuje, zarabia pieniądze. Dzięki temu kupuje jedzenie, ubrania i zabawki dla swoich dzieci. Może też zapłacić za wodę, światło i ogrzewanie domu. Część pieniędzy może też odłożyć w banku, zakładając lokatę albo konto oszczędnościowe. Zawsze warto odłożyć trochę pieniędzy, na wypadek, gdybyśmy musieli nagle kupić coś bardzo potrzebnego, naprawić samochód, czy pójść do dentysty.

Trzeba też pamiętać, że nie każdy ma tyle pieniędzy, żeby kupić to wszystko, co jest mu potrzebne do życia. Dlatego powinniśmy pomagać innym, jeśli tylko mamy taką możliwość.

Część naszych pieniędzy możemy na przykład dać osobom opiekującym się zwierzętami w schronisku.

Tam mieszkają psy i koty, które nie mają swojego domu. Ich opiekunowie nie mają często tylu pieniędzy, żeby kupić dość jedzenia dla swoich podopiecznych. Dlatego, jeśli tylko możemy, warto im pomóc i przekazać trochę naszych pieniędzy.

Możemy przekazać część naszych pieniędzy wielu organizacjom, które pomagają potrzebującym – chorym dzieciom, osobom starszym, zwierzętom czy ratują środowisko naturalne. Warto pomagać, bo są tacy, którzy tej pomocy potrzebują, a nasze pieniądze mogą być dla nich bardzo ważne. Możemy też po prostu przyjść i pomóc, na przykład posprzątać albo pobawić się z chorymi dziećmi. To dla nich również ważne jak podzielenie się naszymi pieniędzmi.

Zobacz, to
Pani Gosia ze
schroniska dla
bezdolnych
psów. Wyszła
z nimi na spacer.

Widzisz,
Kubo,
dzięki temu, że
pracuję, mogę nie tylko
kupić Ci samochód na
baterie. Mogę też pomóc
schronisku dla psów. Zobacz,
jakie one są szczęśliwe.
To dlatego, że dostają
smakołyki od Pani Gosi.
Ona może je kupić
dzięki naszej
pomocy.

Wiem, Mama pomaga Pani
Gosi i co miesiąc daje jej
trochę swoich pieniędzy,
żeby mogła karmić psy,
którymi się opiekuje.

9 JAK MOGĘ POMAGAĆ
POTRZEBUJĄCYM:

A POŚWIĘCAJĄC
SWÓJ CZAS

B PRZEKAZUJĄC
CZĘŚĆ SWOICH
PIENIĘDZY

C ODDAJĄC RZECZY, KTÓRE PRZYDADZĄ
SIĘ INNYM (np. ubrania, zabawki,
podręczniki szkolne)

10 CZAS SIĘ POŻEGNAĆ

Kochana Mamo,
wszystkiego najlepszego
z okazji Dnia Matki.

Bardzo dziękuję,
skąd mieliście
pieniądze na
takie piękne
kwiaty?

Wiedzieliśmy, że
zbliża się Dzień Matki.
Dlatego oszczędzaliśmy
od dawna pieniądze na
prezent dla Ciebie. Ty
kupujesz nam zabawki,
pomagasz też innym,
chcieliśmy więc zrobić
Ci niespodziankę.

Lokatko, tak się cieszę,
że jesteś na wakacjach!
Musi być bardzo fajnie
bawić się w basenie.
Jak zebrałaś pieniądze
potrzebne na wycieczkę?

Już dawno temu zaczęłam
oszczędzać. Wszystkie moje
pieniądze trzymałam na lokatach
w banku. Dzięki temu teraz mogłam
pojechać na wymarzone wakacje.
Pamiętaj, Kubo, oszczędzać warto,
nie tylko pieniądze, także wodę czy
prąd. Czasem lepiej poczekać i nie
wydać pieniędzy, żeby spełnić swoje
marzenia, tak jak ja to zrobiłam.

SŁOWNICZEK

PIENIĄDZE

- za nie możemy kupować rzeczy, które są nam potrzebne. Żeby mieć pieniądze, trzeba pracować. Każde państwo ma swoje pieniądze.

BANKNOT

- to papierowy pieniądz. Na każdym banknocie jest napisane, jaką ma wartość. Może to być 10, 20, 50, 100 lub 200 złotych.

MONETA

- to metalowy pieniądz. Na nim też napisana jest jego wartość. Mniejsze monety to grosze, większe to złote. 100 groszy to 1 złoty.

KARTA PŁATNICZA

- to też pieniądz, który wart jest tyle, ile pieniędzy mamy w banku. Dzięki karcie możemy zapłacić w sklepie albo wyjąć papierowe pieniądze z bankomatu.

BANK

- to miejsce, w którym możemy trzymać nasze pieniądze. Możemy je stamtąd zabrać lub przekazać innej osobie, robiąc przelew.

BANKOMAT

- to maszyna, która może wypłacić nam nasze pieniądze, które wcześniej włożyliśmy do banku. Żeby wypłacić pieniądze z bankomatu, musimy mieć kartę płatniczą i znać specjalne hasło, które trzeba wpisać. To hasło to numer PIN.

LOKATA

- to sposób na oszczędzanie pieniędzy. Lokatę zakładamy w banku. Kiedy trzymamy nasze pieniądze na lokacie, to z czasem mamy ich coraz więcej.

Odpowiedzi na pytania pojawiające się przy poszczególnych rozdziałach:

1-A, 2-A, 3-B, 4-B, 5-B, 6-A, 7-C, 8-A, 9-A-B-C

SPIS TREŚCI

Wstęp – POZNAJMY SIĘ

Rozdział 1 – DO CZEGO SŁUŻĄ PIENIĄDZE?

Rozdział 2 – SKĄD SIĘ WZIĘŁY PIENIĄDZE?

Rozdział 3 – JAKIE MAMY RODZAJE PIENIĘDZY?

Rozdział 4 – SKĄD RODZICE BIORĄ PIENIĄDZE?

Rozdział 5 – GDZIE „MIESZKAJĄ” PIENIĄDZE

Rozdział 6 – JAK MOŻNA PRZEKAZYWAĆ SOBIE PIENIĄDZE?

Rozdział 7 – JAK OSZCZĘDZAĆ PIENIĄDZE?

Rozdział 8 – JAK MĄDRZE WYDAWAĆ PIENIĄDZE?

Rozdział 9 – WARTO INNYM POMAGAĆ OSZCZĘDZAĆ

Rozdział 10 – CZAS SIĘ POŻEGNAĆ

Słowniczek

2
3
5
9
11
13
15
17
19
21
23
25

Wydawca: PKO Bank Polski

Ilustracje: Ars Thanea

Materiał opiniowała Pani Barbara Giża, pedagog, nauczyciel historii
i wiedzy o społeczeństwie, redaktor podręczników szkolnych.

PKO Bank Polski